

**Skifter og hvad de fortæller
om vore forfædre**

Michael Dupont

Anna Ancher: En begravelse (udsnit), 1891

Hvad kan vi nå

- Hvordan du finder det rigtige arkivalie
- Præsentation af skifter og skiftevesen
- Hvad indeholder skifter, og hvordan tolker man dem

Hvordan du finder det rigtige arkivalie

- Vigtigt, før du søger i AO og Daisy!
- Slægtsforskerbøger, internettet
- Skal have en idé om, hvad du vil finde
- Læs om det (grundighed sparer dig på længere sigt!)

Hold øje med

- Hvilken myndighedstype, der behandler sagerne (ret, amt, politi, sogn osv.)
- Hvad arkivaliet ofte kaldes (skifteprotokol, journalsag, straffeakt osv.)
- Disse to oplysninger skal bruges i Daisy og AO!

Hvad er et skifte

- Oprindeligt: At dele eller at veksle
- Opgørelse og fordeling af et bo, fx ved dødsfald, skilsmisse eller konkurs

Hvad kan skiftet fortælle

- Arvinger (hustru og børn)
- Efterladte ejendele (ejendom, løsøre)
- Udgæld og indgæld

- Er kirkebøgerne gået tabt, kan skifteprotokollen være eneste mulighed for at afdække slægten!

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 1. artikel:

Naar nogen ved Døden afgaar og efterlader sig enten **Umyndige, eller fraværende, eller udlændiske, eller ingen Arvinger**, da skulle de, som i Huset ere, hvor den Afdødis Gods og Midler findis, under tilbørlig Straf strax give **Stædets Øvrighed, Geistlig eller Verdslig**, det tilkiende, som skulle forpligtede være strax ved deris Middel i Arvingernis og Frændernis Nærværelse, som da kunde være tilstæde, at **lade forsegle** hvis Gods den Afdøde tilhørte, og sette det i god Forvaring ...

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 15. artikel:

Naar gielden er saaledis, som sagt er, aflagt, eller af Arvingerne antagen, da skal den beholden Boe reedeligen deelis imellem Arvingerne, og klare Lodsædeler giøres paa hvad een hver af Boen tilkommer, og saa forfattis et fuldkommet rigtigt Skiftebrev, i hvilket indføris skal baade Registeringen og Vurderingen med Indgielden og Udgielden og Boens Beholdning, saa ogsaa Lodsædlerne

5. bog, 2. kapitel, 90. artikel:

Og skal bemælte Skiftis Forvaltere have een **Bog**, hvorudj Copie af alle Skiftebreve, som de udstæde, skal indskrivis.

Typisk fremgangsmåde

- Forsegling (sørger for at ingen tager noget)
- Registrering og vurdering (hvad der efterlades)
- Behandling (gæld, deling)

Hvem arver

- 2008-: Ægtefællen arver $1/2$, børnene arver $1/2$
- -2007: Ægtefællen arver $1/3$, børnene arver $2/3$

- Før 1926 havde ægtefæller ikke automatisk arveret, med mindre der var fælles børn
- Først i 1926 bliver ægtefællen tvangsarving

- Indtil 1857 arvede brødre dobbelt så meget som søstre, heraf en broderlod/søsterlod

Arveafgift

- Fra 1792 var der dødsanmeldelsespligt. Årsagen var, at der blev indført arveafgift, så Staten fik $\frac{1}{2}$ % af alle boer over 100 rd.
- 1810- må ikke begraves, før dødsfaldet er anmeldt til skifteretten

Behandlingsformer

- Offentligt skifte (retten foretager skifte)
- Privat skifte (arvingerne er myndige)
- Eksekutorbo (en advokat foretager skifte)
- Uskiftet bo (arvinger godkender, 1845- enkemanden ret til at sidde i uskiftet bo, enken først 1926-)
- Efterlader ingenting (ingen grund til skifte)

Hvor behandles skiftet

- I dag behandles skiftet af skifteretten i den jurisdiktion, hvor afdøde har folkeregisteradresse
- Som hovedregel: Dér, hvor personens ejendom og ejendele befinder sig

Skifter i provinsen

H.J. Hammer: En markedsdag i Fredericia (1871)

Hvem behandlede skifter i provinsen?

- -ca. 1817: Forskellige myndigheder afhængig af titel/erhverv
- ca. 1817-1919: Byfoged, herredsfoged eller birkedommer
- 1919- : Skifteretten

Den svære periode -ca. 1817

Afdødes husbond/overordnede foretager skifte

- Selvejere = Amtet -1793
- Fæstebønder = Godset -1817
- Beboere under lensbesiddernes amtsmandsområde = Lensbesidderen -1850
- Krongods = Ridefoged eller amtstue -1850
- Købstadsborgere = Byfoged -1919
- Gejstlige = Provsten -1807

Det store problem: Hvad hedder myndigheden?

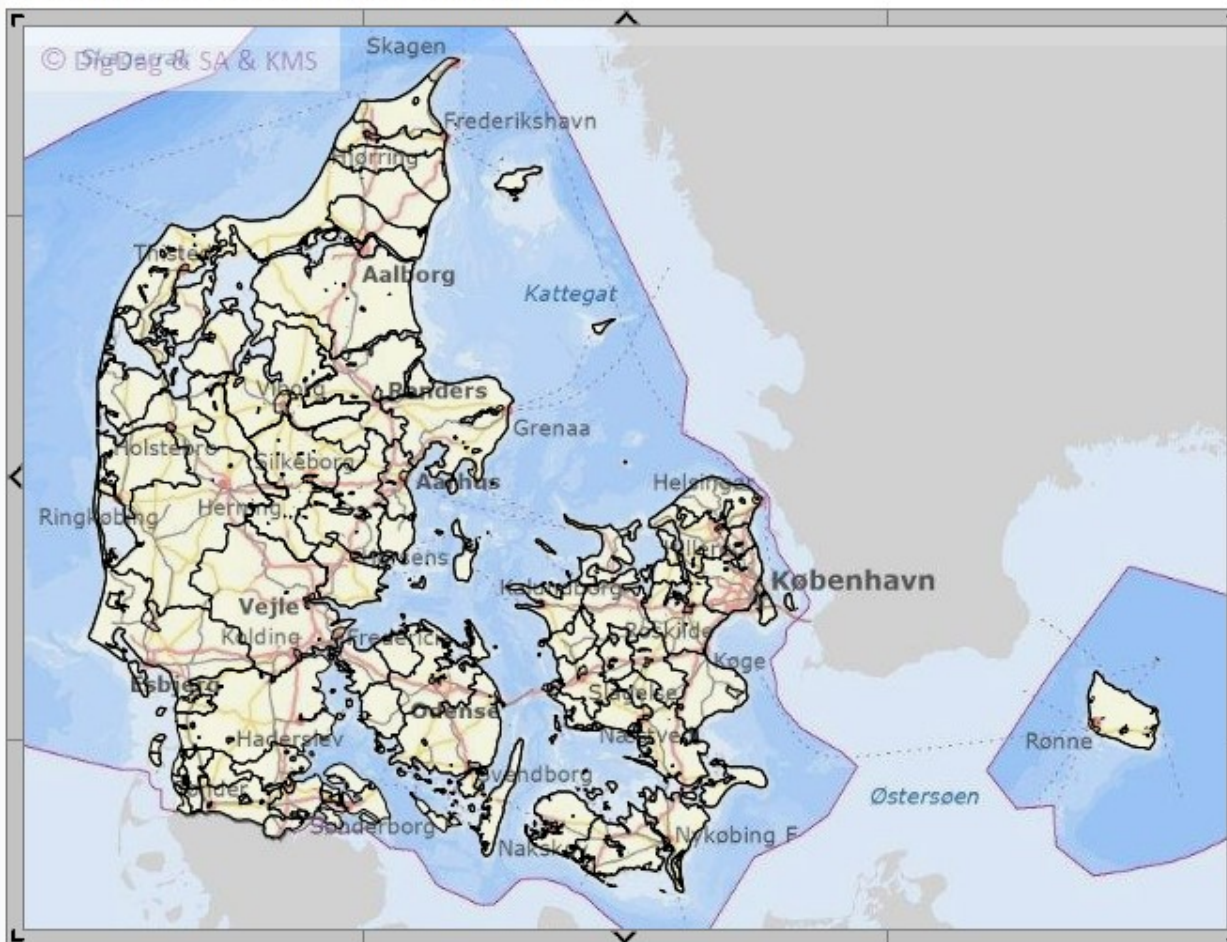
- DIGDAG.dk
- Betyder Digitalt atlas over Danmarks historisk-administrative geografi
- Kan vælge år + myndighedstype og se myndighedens omfang og navn på den tid

Tid: 1750 10 01

Administrativ inddeling:

- + Kommunal
- + Amtslig/regional
- + Kirkelig
- + Retslig
- + Geografisk
- + Politivæsen
- + Øvrige

Der vises administrativ inddeling: Amtslig/regional

1700

1750

1800

1900

2000

Indgangsmidler til myndighedsnavne		
Område	Myndighedstype	Indgangsmiddel
Sjælland, Lo-land-Falster m.m.	Sogn, provsti, stift, stiftamt, kommune, amtsråd/-kommune, amt, retskreds, overret, politikreds, forligskreds, udskrivningsdistrikt/kreds, lægd, fysikat/amtsslæggekreds, lægedistrikt/læggekreds, amtstuedistrikt, skattekreds/skatteråd, amtstigningsinspektorat/amtsskatteråd, amtsskatteinspektorat, valgkredse (folketing og landsting)	"De brune kasser", der er et sognekartotek, står i Rigsarkivets garderobe
	Retsbetjente	Findes bagerst i Rigsarkivets retsbetjentregistraturer, der står i Rigsarkivets garderobe Hæfte "Opslag – retsbetjente", findes på www.sa.dk
	Private godser, institutioner, præstekald m.m.	Michael Dupont: <i>Sognenøgle til skifteprotokoller fra private godser, institutioner, præstekald m.m. øst for Storebælt</i> , 2012. Kan købes på www.arkivaren.com
Nørrejylland	Retsbetjente og retskredse	Poul Rasmussen: <i>De nørrejske rets- og politikredse indtil 1973</i> , ny udg. 1998
	Private godser, institutioner, præstekald og rytterdistrikter	Bente S. Vestergaard: <i>Stedregister til Nørrejske Godsarkiver</i> , 2000. Findes også på www.sa.dk
Fyn	Retsbetjente og retskredse	Skøde- og panterregistraturen på Landsarkivet i Odense, hvor hver jurisdiktion begynder med et sogneregister med angivelse af sognenes jurisdiktionelle tilhørsforhold
	Private godser	Anne Riising: <i>Stednavneregister til godsejernes skifteprotokoller til 1850 i Landsarkivet for Fyn</i> , 1983. Kan købes på Landsarkivet for Fyn
Sønderjylland	Retsbetjente og retskredse	Hans Schultz Hansen m.fl.: <i>Landsarkivet for Sønderjylland. En arkivoversigt</i> , 2003, s. 341-381. Findes også på www.sa.dk
Hele landet	Len, amt, retskreds, politikreds, provsti, stift, kommune, lægd og valgkreds	Karl-Erik Frandsen (red.): <i>Atlas over Danmarks administrative inddeling efter 1660</i> , 1984
	Retskreds, amt, amtstue, lægedistrikt og lægd	Trap Danmark, div. udgaver
	Retskreds, politikreds, amt, provsti, amtsslæggekreds og lægekreds	Post- og Adressebogen (år 1921 er udgivet på CD af DIS-Danmark), ikke alle årgange er lige detaljerede

Problem: Hvilket gods?

- Sjælland: Michael Dupont: *Sognenøgle til skifteprotokoller fra private godser, institutioner, præstekald m.m. øst for Storebælt, 2012* (også Nørlit: *Skifteprotokoller i Landsarkivet ...*)
- Fyn: Anne Riising: *Stednavneregister til godsejernes skifteprotokoller til 1850, 1983*
- Nørrejylland: Bente S. Vestergaard: *Stedregister til Nørrejyske Godsarkiver, 2000*
- Prøv også skiftedatabasen på www.faesterogskifter.dk

Sognenøgle til skifteprotokoller

(private godser, institutioner, præstekald m.m.)

Agersø-Avnso	
Agersø	Agersøgaard (Agersø, Egholm)
Agnso, se Avnso	
Allerslev (Præsto Amt)	Engelholm (Allerslev, Rekkende, Tjørnehoved)
	Jungshoved (Allerslev, Ammendrup, Gederød, Kragevig, Rekkende, Tjørnehoved, Ugledige)
	Lekkende (Lekkende Mølle, Ugledige)
	Oremandsgaard (Allerslev, Gederød, Kragevig, Neble, Neblehus, Oremandsgaard, Rekkende, Tjørnehoved)
	Stampenborg Baroni (Ammendrup)
Allerslev (Roskilde Amt/ Sorø Amt)	Ledreborg Grevskab (Allerslev, Bispegaarden, Blæsenborg, Blæsenborg Kro, Dellinge Mølle, Herthadalshus, Hulegaard, Hulegaardshuse, Hule Mølle, Hule Vandmølle, Ledreborg, Leire, Leire Mølle, Tokkerup)
	Svenstrup (Tokkerup)
	Vartov Hospital (Tokkerup)
Allindemagle	Estrup By (Estrup)
	Skjoldenæsholm (Allindemagle, Allindemaglegaard, Estrup, Vildbanehuset)
Allinge-Sandvig	-
Alslev	Bregentved (Alslev, Bonderød, Gannebro, Gannebro Storkehus, Ganneskov, Holtegaarden, Steglesnogshus, Taagerup)
	Juellinge (Alslev, Alslevgaard, Bonderød, Bonderød Hyrdehus, Gannebro, Gannebro Hus, Steglesnogshus)

Der er mange indscannede skifter i AO

- Fra forsiden: "Arkivalieronline":

Mest benyttede temaer

Kirkebøger

Her finder du kirkebøger fra Danmark samt oversøiske menigheder og feltpræster.

→

Folketællinger

Her finder du folketællinger fra Danmark, Dansk Vestindien samt tyske folketællingskort.

→

Lægdsruller

Her finder du kilder, som belyser soldaterudskrivningens historie i Danmark.

→

Skifter

Her finder du skifter fra hele landet.

→

Hovedside til de scannede skifter

Skifter

Her finder du skifter fra hele landet. [Tilmeld dig Arkivalieronline's nyhedsbrev.](#) [Se kommende digitaliseringer på Arkivalieronline.](#)

Navn	Beskrivelse	Læs mere om
Skiftemateriale, Sønderjylland	Forskellige typer af skiftemateriale fra Sønderjylland frem til omkring 1870. Se kvikvejledning til skifter indtil 1919	Læs her
Skifter fra København	Forskellige typer af skiftearkivalier fra København frem til ca. 1919. Skiftevesenet i København var meget anderledes end i resten af landet.	Læs her
Skifter, hele landet	Forskellige typer af skiftearkivalier fra hele landet, undtaget København, frem til ca. 1919.	Læs her
Skifter, militære	Skiftemateriale fra militære myndigheder, rytterregimenterne m.v.	Læs her

Skifter, hele landet (provinsen)

Skifter, hele landet

Amt

Arkiv

- Aabenraa byfoged
- Abildgård Gods
- Adelersborg Gods
- Agersøgård Gods
- Aggersbøl Gods
- Aggersvold Gods
- Algestrup og Egemarke Godser
- Alhedens Kolonifunktionærer
- Allesø Sogn
- Allinggård Gods

Vigtigste skiftearkivalier -1919

- Skifteprotokoller (ofte med navneregister)
- Skiftedokumenter (skiftesager)
- Dødsanmeldelsesprotokoller (skiftesaglister)

- Ikke alle skifter, der nævnes i skifteprotokollen, og dødsanmeldelsesprotokollen kan være gået tabt!

Afskrift

Registrering

efter

Afdøde Diderich Christensen som boede og Døde hos Hofsmed Hagedsted ved Nyekiøbing.

Anno 1800 den 7. Februarii blev Registeret og Vurderet efter ved Døden afgangne Diderich Christensen som boede og døde hos Hofsmeden ved Nyekiøbing, Registrering følger nemlig:

...

Og hvor da paa tilspørgende blev svaret af bemelte Hofsmed Hagedsted at der var intet videre som tilhørte den afdøde eller at komme den afdødes Boe tilgode. Datum ut supra.

Skifteprotokol, Falster Birk 1794-1805 (uskiftet bo)

Boget af uskyldige
Hjenskovsvej til sigsaa. — betalt d. 30. maj 1804 af Bendix
Løjtnant. R. S. Rosenkrantz.
Dan. 1804.
Platteningsten. Lov L. H. S. Jensen. —

Bevilling

Landmands Capitain Erard Hinckeldey til Waldese
Gaard, al fufidde. Trøstet Bon, y fje tid al sigt ind Lovsforuden;
Vi Kristian den Sjunde af Guds Naade Konge de
Kommende og Noget de Bændene og Gode, jacting ind
Personer, høstene, Hornene, sigtning, den og de Døds,
Dette Witterligt: Al vi, efter de festerige Landmands
Capitain ^{Erard} Hinckeldey af Waldese Gaard indens Mærker
Amt, sine fusterne Anne Hellene Hinckeldey ind med de
en og flere fust færd alle indendommigt giorte ensige
ning og Omgivning, alle indendommigt færd omkjædet og de
lædt, sin og færd konge og de lade, al færd efter de
meder færd af de fusterne, men færd den indens
meder færdning, sigtning og Bændning efter Konge
de indendommigt Bøndene ind sigt

Afskrift

Bevilling.

... Vi Christian den Syvende ... Giøre Witterligt: At Vi, efter os Elskelige Landeværns Capitain Evard Hincheldej af Waldnesse Gaard under Marieboe Amt, hvis Hustroe Anne Hellene Hincheldej nu ved Døden er afgaaet hans herom allerunderdanigst giorte ansøgning og Begiering allernaadigst have bevilget og tilladt ... at han efter bemeldte hans afdøde Hustroe, maae foruden Rettens Middels forseigling, Registering og Vurdering efter Loven **med fælles sammen avlede umyndige Børn i uskiftet Boe blive hensiddende, saalænge han i eenlig Stand forbliver** Og om han imidlertiid skulle blive til Sinds at skifte og Deelee, maae han med Samfrænder slutte en Skifte-forhandling om den Arv, som bemelte hans Børn, efter fornævnte hans afgangne Hustru (Børnenes Moder) kan tilkomme

Dødsanmeldelsesprotokol, Præstø Byfoged 1848-1854

		<p>2 Aar gl: den 23de Januar med alder er afsaat uden at efterlade sig noget. Ligg. Soreldre laus.</p> <p style="text-align: right;">Marsberg</p>	90
11	Kallehave	<p>den 1852 d. 26 Jan. anmeldtes at Jønsmand Niels Hansen i Sorevange er død d. 24 Januar i en Alder af 54 Aar gl. - Jøn efterlader sig sine hustru Hanselatter og 8. Sønne mindre og Sønne mindre Sønne, ansatte i Ager og Høst med fulde, som med fulde tillid vil at Jønsfide i sigtende No.</p> <p style="text-align: right;">Marsberg</p>	
12.	Jungskov	<p>1852 d. 26 Januar anmeldtes Jøn Niels Søren Søn af Roneklint at Jøn 24 d. 24 d. 24 d. 24 d. Jøn Søren Hansen d. 24 d. 24 d. 24 d. med Sønne er afsaat uden efterlader sig. Ligg. Soreldre laus</p> <p style="text-align: right;">Marsberg</p>	
13.		<p>den 1852 d. 28 d. 28 d. 28 d. 28 d.</p>	

Præstø

153 *Præstø.* Aar 1849 den 28 august aenndt. Moden vid. F. 296.
 Længst af Aars et Indlystfor Sammenkom
 Korrups, indlystfor for sendt den 24.
 Længst med Løben er offentlig indt et Præstø
 i Landstjen Tarevild indt Draskolen
 Præstø. Den Aften efter at sig Præstø
 sine Navn og Afsødsfæde i de første
 Længst offentlig.

Aenndt er følgende.

1. Løben Peter Kristian gift med hustru Olm. Navn
2. Den Hans Jacob Korrups prest: Digt: Paa Mift.
3. D. Christian Frederik " fars af Blintraips vend: (Sylund)
4. Løben Længst Dosted gift med hustru Gæde: Tarevild.
5. Den Anders Korrups for Præstø indt Præstø
 Næst.

Præstø

Vigtigste skiftearkivalier 1919-

- Skiftesagliste (dødsanmeldelsesprotokol)
- Skifteprotokol (uden register)
- Skiftedokumenter (kan være ordnet efter behandlingsform)

Skiftesagliste Kalundborg Skifteret 1925-1930

78 1927	№ paa Dodelisten	Navn	Bopæl	Døds- faldets Datum	Alder	Ugift, Gift eller Enke (Enkemand)	Erhverv (ved gifte Kone eller Mandens Erhverv)	Skifteforvalterens Vedtegninger
	2	Maren Jørgensen, f. Hansen Købe af Hjalmar Nilsen & Jørgen an af Søren Hjalmar Nilsen & Jørgen, Rørbj.	Rørbj.	7/4 27	77	Kone	Hjalmar	60/5-27 pl. Aum. om Overl. af begravet Skifte af ✓ udsigt udsigt om i off. Skifte. S.D. pl. Arvansv. 31/24
	3	Karen Jacobson an. af Søren Madsen & Søren Mølby.	Mølby	5/4 64	73	Gifte	Alders- syge.	45 udslag for Myrskyls- syge. ✓ 31/132
	4	Anne Lisbeth Hansen, f. Jensen an. af Oskofellen, Arbejd- samt Christian Hansen, smst.	Rosdalgade 79, Haltø.	7/4 84	73	Gifte	fr. Søren - Karl med Arvansv. i Alders- - ren søn død	45 udslag for Myrskyls- syge. ✓ 31/119.
	5	Ellen Sofie Røth Nielsen an af Søren Sørensen & Maren Alb. Nielsen.	Rørbj.	8/4 94	62	Moro		✓ Tuberkulose.
	6	Mads Peter Jensen an af Søren & Søren: Vælskær	Hansen	9/4 14	70	Gifte	Sørensen	9/5-27 udslag for Myrskyls- syge. ✓ 31/119.
	7	Anne Kirsten Nielsen, f. Nilsen, g.m. Søren Peter Nilsen, Tønder Mølle. an af Søren Peter Nilsen, Tønder Mølle	Tønder Mølle	10/4 44	58	Gifte	Arv.	enken død 3/9 1952 - al. 226-1952 19/5 pl. Aum. om Enkemands- Arvansv. i off. Skifte. S.D. pl. Skifte. 31/25 198 19 31/3
	8	Anne Margrethe Sørensen, f. Rasmussen, g.m. Søren Peter Sørensen, Tønder Mølle an af Sørensen, Sørensen & P. Alb. Nielsen, Tønder Mølle	Tønder Mølle	12/4 14	61	Gifte	fr. Arv.	12/4 udslag for Myrskyls- syge. ✓ 31/110
	8a	Anne Margrethe Sørensen, f. Rasmussen, g.m. Søren Peter Sørensen, Tønder Mølle an af Sørensen, Sørensen & P. Alb. Nielsen, Tønder Mølle	Tønder Mølle	13/3 1925	39	Gifte	Arv.	offentlig Skifte 14/27 for det Skifte- ansv. i off. Skifte 31/110. 24/4 pl. Arvansv. 31/113

Underleggende Enke Carlime Amalie Christensen, f. Petersen, af Kallundborg, der har erholdt Dødsboet efter sin den 29. Novbr. 1920 afdøde Mand, fru. Glarmester Frederik Carl Christensen, udlagt til Daktning og Begravelser udgifter me bestemmer herved som min sidste Vilje følgende:

Naar jeg afgaar ved Døden, skal alt hvad jeg efterlader mig, være sig rede Penge, Pengeeffekter, Indtæ eller andet, tilfalde Glarmester Carl Hansen, af Kallundborg eller dersom han omvalte være afgaaet ved Døden, hans Hustru Anna Hansen. Det er mit Ønske, at nævnte Glarmester Carl Hansen eller eventuelt hans nævnte Hustru, skal betyde min Begravelse.

Det bemærkes, at min Formue ikke overstiger 5000 Kr.

Nærværende Testamente underskriver jeg i Overensetelse af Notarius publicus.

Kallundborg, den 10. Juni 1921.
Carlime Amalie Christensen.

Som-Vædteleks- og Notarialvidner:
P. Rasmussen. J. P. N. Hansen. Stp. i Høne.

Notarialattest af S. J. (Sgt).
Dort er herfor overlagt til privat Skifte af Maren Jørgensen.
En Imortem Amalie Christensen, fremlagt, for sig selv med Pædagog om Aflystningen.
Læst og godkendt.
Jørgensen

2-
1927/28

Aar 1927, den 10. Maj fremlagdes i Boet efter Enke Maren Jørgensen, f. Hansen, Aarby, død 4. April 1927, 77 Aar g. saa lydende Dødsboet:

Skifteretten for Kallundborg m.v.

Y Fortsættelse af tidligere Anmeldelse om, at Enke Maren Jørgensen, f. Hansen, Aarby, den 4. April 1927 er afgaaet ved Døden, 77 Aar g., anmeldes herved, at Afdøde hemsad i uskiftet Bo efter sin den 13. Decbr. 1924 afdøde Aglefælle, Skulmand Niels Christian Jørgensen, at ingen af de afdøde har været i andel Aglefælle, at ingen af dem efterlader Sættim, y helle, Adoptivbørn, at Sættim ikke forefindes og at de Afdødes eneste Livsarving er søes eneste Børn, Underleggende Skulmand Carl Jørgensen, Aarby.

Jeg tillader mig derfor at anmelde, at jeg der er myndig og raadig over mit Bo overlager Boet til privat Skifte

Skifteprotokol Kalundborg
Skifteret bind 31, side 124

← Maren Jørgensen

Afskrift

I Fortsættelse af tidligere Anmeldelse om, at Enke Maren Jørgensen, født Hansen, Aarby, den 4. April 1927 er afgaaet ved Døden, 77 Aar gl., anmeldes herved, at Afdøde hensad i uskiftet Boe efter sin den 13. December 1924 afdøde Ægtefælle, Hjulmand Niels Christian Jørgensen, at ingen af de afdøde har været i andet Ægteskab, at ingen af dem efterlader Særbørn, ej heller Adoptivbørn, at Særeje ikke forefindes og at **de Afdødes eneste Livsarving er deres eneste Fællesbarn**, undertegnede Hjulmand Carl Jørgensen, Aarby.

Jeg tillader mig derhos at anmelde, at jeg der er myndig og raadig over mit Bo, overtager Boet til privat Skifte ...

Afskrift

Aar 1927 den 12 April mødte i Dødsboet efter Anna Margrethe Sørensen, født Rasmussen, død 12. dennes, Afdødes Svigersøn ... **hvilke Værdier ikke overstiger Begravelsesudgifterne. Da disse afholdes af Enkemanden, begærer han Boet udlagt til denne til Dækning heraf.**

Hvad indeholder skifter, og hvordan tolker man dem?

Skifter vidner om den afdødes ...

- Familieforhold (arvinger og lavværger)
- Økonomi (afdødes, men også priser på varer)
- Kontakt til omverdenen (udgæld og indgæld)
- Sociale status (hvordan afdøde omtales, erhverv)
- Åndelige interesser (bøger, musik)
- o.m.a.

Vi skal nu se nærmere på fire skifter

- Et fattiglem
- En gårdmand
- En præst
- En købmand

Fattiglem Anne Larsdatter

- Højby Sogns kirkebog, døde kvinder 1820:

Døde. Kvindelig.					
No.	1820. - Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dodes For- og Tilnavne.	Stand, Haandtering og Opholdssted.	Ålder.
1.	Januar 11.	Januar 16.	Madil Hans Datter	Bortel Augustenichs Handst.	67.
2.	16.	19.	Anne Lars Datt.	Katthylens af Gudmandsg.	82.
3.	Februar 3.	Februar 6.	Peder Bakkes hustru	Anne af Lumbkær	53.
4.	10.	13.	Johanne Gabriels Datter	Larsen Nielsen f. d. Skiat	75.
5.	Marts 14.	Marts 17.	Anne Loren Datter	Guards Larsen Møllers	

Hvem har behandlet skiftet?

- Landdistrikter, diverse grupper, Fattiglemmer
=
1803-1867: Fattigkommissionen ved sognepræsten
- Gudmandrup (Gudmindrup) ligger i Højby Sogn
- Højby Sogns arkiv

78
cl:

Registrering:

Arne Lars Læt. Gudmanstrup

1. En klaustrikat Dmandygen med Ljøn -
2. En klaustrikat Dmandygen uden Ljøn
3. En klaustrikat Høvedspæde med Ljøn
4. Et Lagan -
5. Et Porsydelsges -
6. Et rødt Kvistgæs -
7. En grøn Wurgers Inden -
8. Et Bænk -
9. Et Bænk

Registering

Ane Lars Dat: Gudmanstrup

- 1. En blaastribet Overdyne med Fjer
- 2. En blaastribet Underdyne uden Fjer
- 3. En blaastribet Hovedpude med Fjer
- 4. Et Lagen
- 5. Et Sengeteppe
- 6. Et rødt Baiskjørt
- 7. En grøn Vergars Trøje
- 8. 3 Særke
- 9. 2 Forklæder
- 10. 2 Hørgarns Tørklæder
- 11. Et blaargars Tørklæde
- 12. Et blaatrykket Tørklæde
- 13. 2 Hætter
- 14. 2 Korsklæder

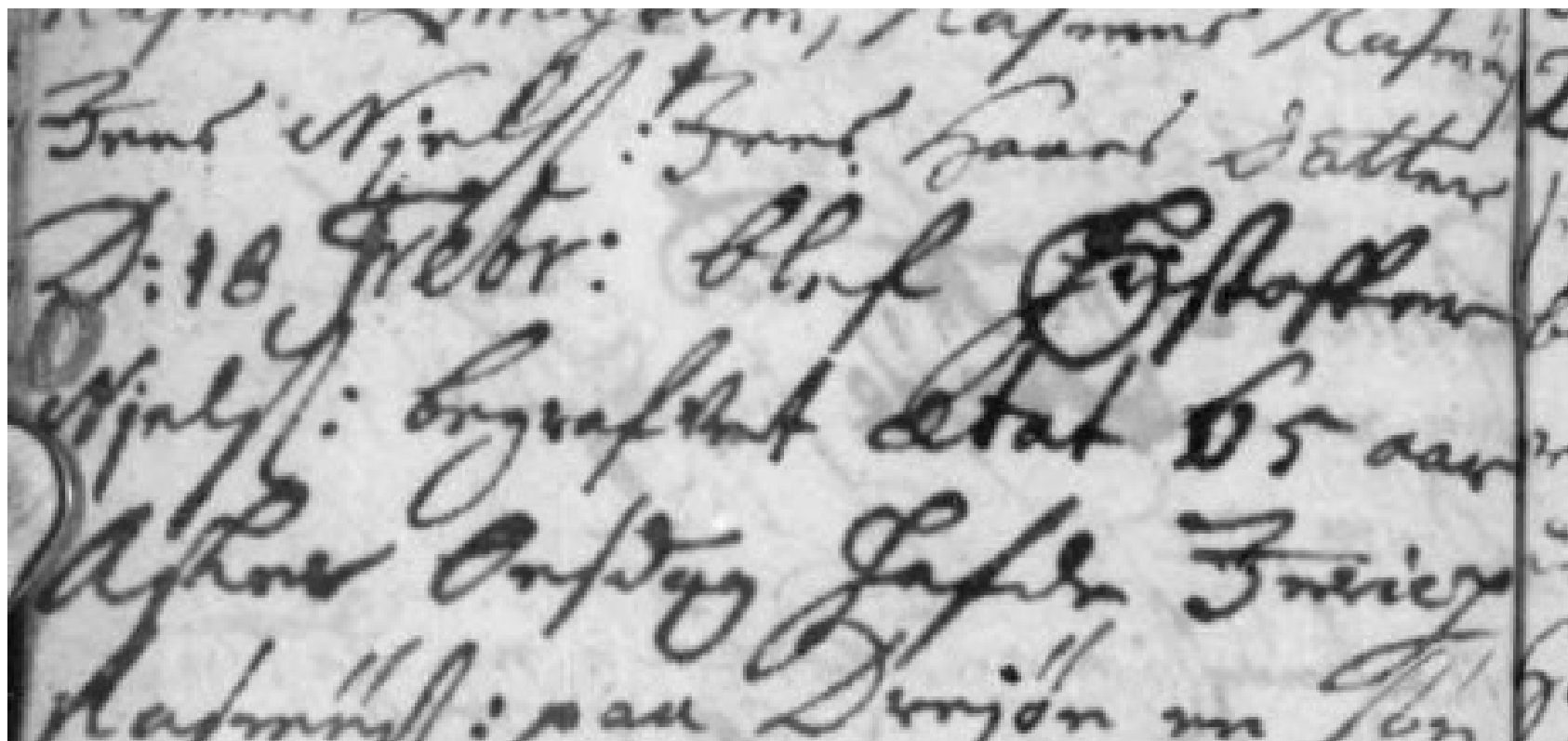
+ Mad. Thrane	— — — —	+ 2
+ Peder Henningsen	— — — —	+ 1
+ Mad. Lasmussen	— — — —	+ 8
+ Otto	— — — —	+ 4
+ Ole Madsen Eriksen	— — — —	+ 4
+ Frederik Henningsen	— — — —	+ 1
+ Lars Gøst	— — — —	+ 1
+ Mad. Lasmussen	— — — —	+ 4
+ Ole Madsen	— — — —	+ 1
+ Marren Bendts	— — — —	+ 3
+ Mad. Lasmussen	— — — —	+ 8
+ Marren Bendts	— — — —	+ 12
+ Ole Madsen	— — — —	+ 10
+ Ellen Jacobs dnt.	— — — —	+ 4
		# 4 2. 2

- Efterlod sig i alt værdier til 5 rd. 5 mk.

Damen Sathig bruns. af den la. br. Taber = 4rd 5^{mk}
blev solgt ved Auction d. 7 Febr 1820
og blev brygget Sathig. Rind
til Julefest

Gårdmand Christopher Nielsen

- Drejø Sogns kirkebog, indførsler 1705

Hvem har behandlet skiftet?

- Landdistrikter. Beboere på godser, Fæstere (også arvefæstere)
=
-1817 Godsejeren (gods) og godsejende institutioner
- Stednavneregister til godsejernes skifteprotokoller til 1850 i Landsarkivet for Fyn
- ”Drejø: Egeskov, Flintholm, Hvedholm, Løjtved, Sallinge herreds provsti, Stensgård (Fyn), Sunds herreds provsti.”
- Egeskov Gods: Skifteprotokol 1701-1711, folio 90-

Slister afhandling efter
afgangne H. Christoffer Nielsen
Som boede og boede paa Dreise

ANNO = 1705, Den 8de April
Varer by indskrevet for samlet paa
Loven for den af Gode Vindning og
Lagning paa den og indling i den
afgangne H. Christoffer Nielsen som den
ide og den sammest, emellan Gave
af den Lade Gode Mannen Christoffer Nielsen paa
den navn, og den Gode som Gode
Christoffer Nielsen 23 aar, Men Christoffer
Nielsen = 11 aar, Hannen Christoffer Nielsen
25 aar, Christoffer Nielsen = 22 aar,
Mannen Christoffer Nielsen = 18 aar, Gode
Christoffer Nielsen = 16 aar, Gode Men,
Christoffer Nielsen = 13 aar og den

Skiftes afhandling efter afgangne Sl. Christopher Nielsen Som boede og døde Paa Drejøe

Biugninger

34 fag Huus a 4 mk.

22 rd. 4 mk.

Beester

j Sort hest

8

j Dito

8

1 Sort hoppe

8

4

j gl. Sort Stierned hoppe som ej er af nogen Verdj

Wogne Ploug og Harre

j Vogn med ald tilhørende	1	4	
1 gl. Dito	1	2	
j ploug uden Jern		5	
j Jern Harre		4	

Roug Sæden

Rug 3 tønnder, 2 skæpper a tønnden 7 mk.	7	4	12
--	---	---	----

Torschen Korn

Biug 2 tønnder a tønnden 1 rdr.	2		
Erter 2 tønnder a tønnden 7 mk.	2	2	

Skifter fortæller om kontakt til omverden

- Drejøske skifter 1780-1813
- Kontakt til de omkringliggende steder: Svendborg, Faaborg, Ærøskøbing, Strynø, Hundstrup, Horne, Dyreborg, Falsled, Bjørnø, Aastrup, Aaby, Ballen, Vester Skerninge, Vejrup, Stokkeby, Lille Rise, Aasted, Syltemaen m.fl.

Præsten Gamaliel Nielsen

- Svendborg Sankt Nikolaj Sogns kirkebog 1718

Dom: 1. adventus og indlæsning Samuels Fødsels Historie
2. Decembr: copuleret H: H: Plou tjener christopherson
og Anna tjener Jaacobson.
Sodemdie H: H: Gamaliel Nielsen for dom Pastor l. H:
Nicolai Sivert den første død begravet, med ligesvædes
Anna af Prætorio H: Mogens Luceoppidan for dom.
Dom: 2. Advent: gift Lauritz tjener for dom H: Sivert
sive Sivert af dom, for dom Anna for dom.
H: 11. H: for doms unge barn Maria begravet med for dom
L. Sivert.
H: 3. nat: H: blev døbt Sivert anderson tjener for dom og
for dom Olufs Jaacobson barn, med navn Ovides. Test: Anna
for dom H: for dom barnet. Parrochial Protokol. Pastor

Hvem har behandlet skiftet?

- Gejstlige, Præster
=
-1807 Provsti/Herredsprovsti
- Svendborg ligger i Sunds Herreds Provsti
- Sunds Herreds Provsti: Skifteprotokol 1684-1738

Skiftte Forretning eftter Sal. Hr. Gamaliel Nelsen, Som
var Sogne Præst till St. Nicolai Meenighed udj Svenborg

Den Sl. Mands Gaard, Som Hand Jboede paa Gierids Gaden, Var, med
Porten, till Gaden, 14 fag, 2 loftter høyt, till Katte Sundet, 12 fag, Et loftt
høyt, og En Have. Gaarden, Som tillsammen fandtes J forsvarlig
Tillstand, og Huusett Under Tørt Tag, bleff tillige med Have, og alt
tillhörig, satt for 266 Rdr. 4 mk.

[...]

Sølv

1 Udpuklett Skaal Woeg, 13 lod a 3 mk. er 6 Rdr. 3 mk.

Sex Sølvskeder, En Sammen Vægt, 18½ Lod, ½ qvintin 9 1 14

Tre Beegere Voege tillsammen 18 Lod, ½ qvint. 9 6

Den Salig Mands Bøger in Folio

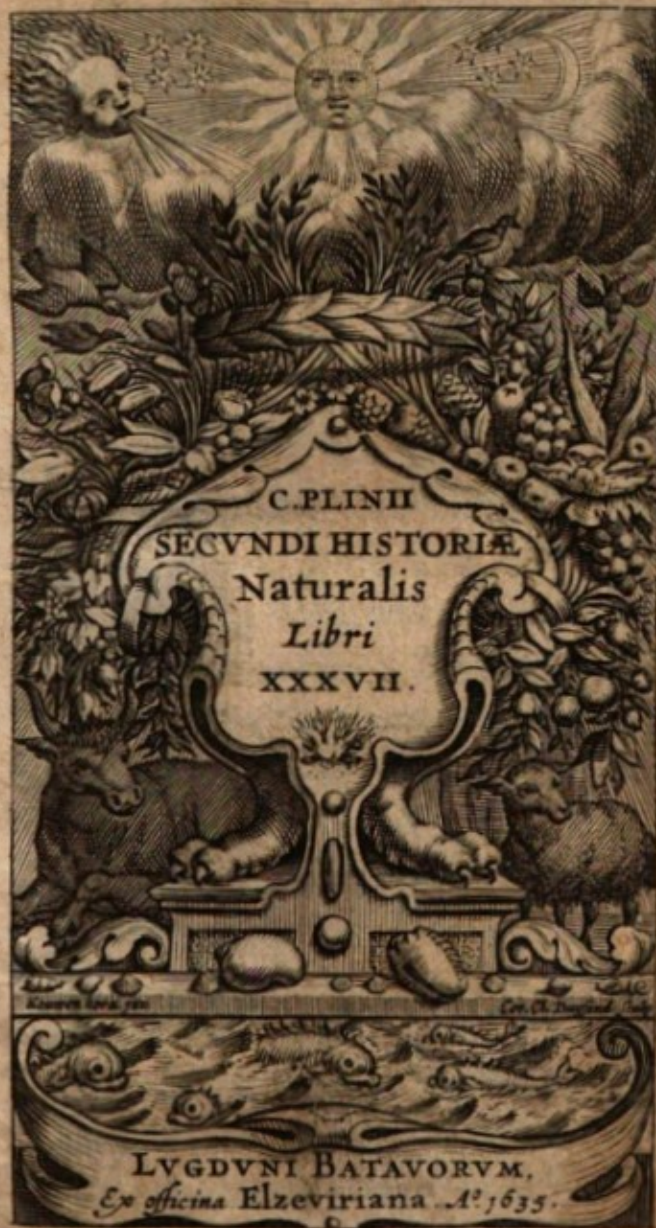
9. Viti Bering, Florus Danicus	2 Rdr.		
10. Tim. Kirckner in Artic. Fidei		2	8
11. Danske Kongers Slegtebog		3	
12. Plinii Secundi Histor. Natur.		2	
13. Isagoge Chronolog. Bucholtzeri		1	4
14. Sax. Gramm. Histo. Dan. Reg.		4	
15. Den Samme paa Danske Ved And. Weyle	4		
16. Histor. Ecclast. Tomus	1	8	

VITI
BERINGII
FLORUS
DANICUS.

OTTHINÆ
Impressus à Christiano Schrödero,
Anno 1698.

Nunc sumptibus Academicæ Soc. JESU
Typographiæ Tyrnaviensis repressus,
Anno 1716.

SYNOPSIS
HISTORIARVM DANICARVM
En kort SVMMMA offuer
DEN

DANSKE HISTORIA

Fra Verdens Begyndelse til Nuererendis oc nu Rege-
rendis Stormetige Forsis/ Herz

CHRISTIAN DEN FIERDIS

Danmarckis, Norgis, Vendis oc Gottis &c. Konnings tid oc Re-
gemente

Forfattet vdi

DANSKE KONGERS SLECTEBOG

*fra Kongens Høi-
heds Bøger* Saa meget mand
off

Gamle oc Sandferdige

DANSKE, CIMBERSKE, GOTHISKE, ITALIANKE,
Hispanke, Frantziske, Engelske, Scotske, Longobardiske,
Normanniske, Polske, Tiutske, Saxiske,
Frisiske &c.

Historier, Antiquiteter oc Documenter haffuer
at forfare

off
CLAYDIO CHRISTOPHORO LYSCHANDRO.

Cum Gratia & Priuilegio Sereniss. REGIÆ Majest. singulari
ad Ann. 20.

Prentet vdi Kiøbenhaffn Hoff
Henrich Waldkirch.

ANNO M. DC. XXII.

1659
Chludis Bümann
vdi Kiøbenhaffn Hoff
K. g. v. m. a. u.

Den Danske Kronge

*Impon Kongen oc Høi-
heds Bøger* Som *Udvalde Kongen, den Kongen*

SAXO GRAMMATICUS,

Udvalde Kongen Hæff / Halff fierde Hundrede Kongens Bøger
Udvalde Kongen var forleden. Langeland for den 4. off

Forst aff Latinen vdsat / stittelige offuer,
sect oc forbedret / Aar M. D. LXXXV.

Ulrich off *Udvalde Kongen*
Anders Soffrensson Bedel.

De nu effter Kongelig Mayestats Priuilegium i 10. Aar
istt at maa efftertryctis /

Paa Ny Prentet vdi Kiøbenhaffn /
hos Henrich Waldkirch /

ANNO

M. DC. X.

Bogsamlingen

- 25 bøger "in Folio" (35- cm i højde)
  - 86 bøger "In Quarto" (26-35 cm i højde)
  - 30 bøger "in Octavo" (-25 cm i højde)
  - Ukendt antal bøger "in Duodecimo" (små bøger)
-
- I alt 141 bøger (uden de små bøger)

Klæder skaber folk

• Sal. Mands Gange Klæder		
• ... Kiortel aff Graae Hverk		4
• ...ste Kiortel af Berlins Stoff	3	
• j Dito aff Polemyt for	2	
• Noch aff samme Tøy Noget for		1
• j Præste Kiortel aff Wadmæl	1	2
• j Kabute aff Klæde med Plyss		3
• j Dito Trøy...des		3
• j Graae Dito ogsaa med Plyss		2
• j Muffe aff Kryllet Hundskind		1
• Summa Er	8 Rdr.	4 mk.

Mærkelige ord

- Gråverk = Skind af egeren
- Polemit = Stof af silke
- Vadmel = Groft klæde
- Kabuds = Hovedbeklædning til mænd

Gamaliels bror Christoffers tøj

- Dend Sallige Mands Gang Klæder
- Hvad de er angaaende saa blef samme eftter seet, og da befunden ej at Vere af nogen stor Verdj, hvorforre Encken og Sambtlige børnenes Verger saa mange til stede Var for got siuntes, dem til dend Eldste Søn at bort gifve.

- Løverdagen d. 18 Febr om Efttermiddagen Kl. 5 døde Sr. Povel Jacobsen Kiøb og handels Mand her i Byen, som var 58 aar gammel, belv begravet Løverdagen d. 25 Ditto, og hans liig nedsat i een aaben begravelse i Koret givet vox lius tillige Ringet og talt over graven af Hr. Kannevorff.

Hvem har behandlet skiftet?

- Byerne, Købstadsborgere
=
-1919 Byfoged
- Faaborg Byfoged
- Faaborg Byfoged: Skifteprotokol 1801-1820

Samfrænder Skifte imellem Madam Mætte Maria sal. Jacobsen og hendes Arvinger

- [...] Anno 1804 den 6te Julij vore undertegnede forsamlede i Kiøbmand Povel Jacobsens Enkes gaard i Faaborg, og blev da, i Følge Kongelig Bevilling af 3. Dec. 1762 foretaget efterskrevne Samfrænder Skifte imellem bemelte Enke Mætte Maria sal. Jacobsens og hendes Børn eller deris arvinger

Maleri af enken, Faaborg Museum
www.tuxen.info

- Gaarden No 88 med Inventarium 4500 rd. 63 - 700 rd., No 175 - 1000 rd. Galeasen Prinds Christian 1800 rd. Jagten Poul 1400 rd., yderste H... Tofte 4000 rd., inderste Do 1800 rd., Svinetoften 1500 rd., Eyendom i Kirken 100 rd. For...(?) No 30 - 400 rd. Conto pro Diversa 1527 rd. 4 mk. 12 sk. Conto pr. Vahre 1574 rd. 5 mk. 8 sk., 4 Kakkellovne udsadt paa Leye 41 rd. Summa 20343 rd. 4 mk. 4 sk.
- Hvortil kommer følgende uvisse under No 32, 46, 47 og 63 i Hovedbogen anførte Fordringer, 1 i Lüders Conkurs Boe i Amsterdam 117 rd., 2, i Mick. Oelsens Conkurs Boe 1815 rd. 5 mk., 3 i Hans P. Storms Conkurs Boe 1319 rd. 4 mk. 4 sk., 4, i Weishogte Do 121 rd. 2 mk. 2 sk. Summa uvis Giæld = 3530 rd. 5 mk. 6 sk.
- Andre udenlandske steder nævnes: Lübeck og Flensborg

- 1 Thee bord, 1 Spisebord, 1 Dos. flade og 1 Dos. dybe Tallerkener, 6 smaae Aschitter(?), 1 Tarin, 2 Souse Skaale, 2 Saltkar, 1 Smørkande, 12 pr. Theekopper med Potte og Kaffekande, 6 Sølv Spiise Skeer, 6 Theeskeer med Klemme og Milkeskee, 1 Sølv fiske Skee, 1 Sølv Sukkerskaal, 12 pr. Knive og Gafler med Sølvringe, 2 stoore kaaber Kiedler, 2 Kaaperpotter, 4 Lysse Stager, 1 Maskine, 1 Kaffekande [...]

Prøv selv!

Workshop kl. 13.30-15.15: Skifter